

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/24-2025/26
(skrajne daty)
 Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Źródłoznawstwo (neolit)
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Archeologii
Kierunek studiów	Archeologia
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, 2 semestr
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	Prof. dr hab. Małgorzata Rybicka
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Prof. dr hab. Małgorzata Rybicka

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
2		30							3

1.2. Sposób realizacji zajęć

x zajęcia w formie tradycyjnej

- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

ZALICZENIE Z OCENĄ

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

WIEDZA HISTORYCZNA NA POZIOMIE SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ ORAZ ZALICZENIE PRZEDMIOTU
 ARCHEOLOGIA ZIEM POLSKICH NA 1 ROKU

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Prezentacja podstawowych zagadnień z zakresu analityki ceramiki kultur pradziejowych ze szczególnym uwzględnieniem okresu neolitu na ziemiach polskich.
C ₂	Zapoznanie studentów ze znaczeniem zabytków ceramicznych jako podstawowego źródła przy ocenach chronologicznych
C ₃	Zapoznanie studentów z cechami technologicznymi, morfologicznymi i stylistycznymi ceramiki charakterystycznymi dla poszczególnych kultur z okresu neolitu na ziemiach polskich

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu STUDENT:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_o1	Rozumie literaturę specjalistyczną z zakresu analityki źródeł ceramicznych.	K_Wo2, K_Wo3, K_W10, K_Uo1, K_Uo9, K_Ko1
EK_o2	Potrafi ocenić możliwość poznawcze poszczególnych metod analiz ceramiki z okresu neolitu.	K_Wo1, K_Wo2, K_Wo3, K_Wo8, K_Uo2, K_Uo9
EK_o3	Rozpoznaje podstawowe formy naczyń cechujące poszczególne kultury z okresu neolitu.	K_Wo2, K_Wo3, K_Wo6, K_Wo7, K_Uo9
EK_o4	Określa podstawowe cechy dystynktywne naczyń cechujących poszczególne kultury z okresu neolitu na ziemiach polskich.	K_Wo2, K_Wo3, K_Wo6, K_Uo1, K_Uo2, K_Ko1
EK_o5	Przedstawia podstawowe cechy morfologii i stylistyki naczyń o egzogennych cechach dla poszczególnych kultur z okresu neolitu ziem polskich.	K_Wo6, K_Uo1, K_Uo2, K_Ko1, K_Ko3
EK_o6	Rozumie znaczenie ceramiki jako źródła umożliwiającego ocenę relacji międzykulturowych i potrafi na ich podstawie ocenić aktywność kulturową człowieka na osiedlach.	K_Wo2, K_Wo3, K_Wo6, K_Uo1, K_Uo2, K_Uo9, K_Ko1, K_Ko3

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

EK_07	Rozumie znaczenie analiz stylistyczno-technologicznych w ocenie homogeniczności zbioru źródeł osadowych i sepulkralnych i potrafi zastosować metody statystyczne do takich analiz.	K_Wo2, K_Wo3 K_Wo6, K_Wo7, K_Uo2, K_Uo3, K_Uo6, K_Uo9, K_U10, K_Ko1, K_Ko2, K_Ko3 K_Ko4
-------	--	---

3.3 Treści programowe

A. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1 - Znaczenie ceramika dla oceny cech kulturowych społeczności z okresu neolitu. Metody analiz źródeł ceramicznych.
2 - Technologia ceramiki kultury ceramiki wstęgowej rytej, kultury malickiej, kultury lubelsko-wołyńskiej ceramiki malowanej, kultury pucharów lejkowatych, kultury ceramiki sznurowej.
3 - Technologia ceramiki kultury wstęgowej klutej grupy brzesko-kujawskiej kultury lendzielskiej, kultury amfor kulistych, kultur strefy leśnej (niemeńskiej, Narwa)
4 - Morfologia ceramiki kultur wczesno- i środkowoneolitycznych
5 - Morfologia ceramiki kultur późnoneolitycznych
6 - Zdobnictwo ceramiki kultur wczesno- i środkowoneolitycznych
7 - Ceramika jako źródło do oceny genezy poszczególnych kultur z okresu neolitu i problemy z tym związane
8 - Zdobnictwo ceramiki kultur wczesno- i środkowoneolitycznych
9 - Cechy egzogenne w kulturach z okresu neolitu na ziemiach polskich
10 - Ceramika jako źródło do analiz przestrzennych
11 - Metody analiz statystycznych zbiorów źródeł ceramicznych

3.4 Metody dydaktyczne

Ćwiczenia: analiza i interpretacja źródeł – omówienie przykładów i ćwiczenia praktyczne

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć	ćw
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć	ćw
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć	ćw

EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	ĆW
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć	ĆW
EK_06	obserwacja w trakcie zajęć	ĆW
EK_07	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	ĆW

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Aktywny udział w zajęciach - 100% oceny końcowej.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	35
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Czerniak L., Kośko A. 1980, Zagadnienie efektywności poznawczej analizy chronologicznej ceramiki na podstawie cech technologicznych. Z problematyki badań nad „datowaniem technologicznym” ceramiki kultur neolitycznych w strefie Kujaw, APolski, t, 25. S. 247-280.

Czerniak L. 1989, teoretyczne problemy archeologicznej systematyki kulturowej. Przykład badan nad zróżnicowaniem cech technologicznych ceramiki kultur z kręgu naddunajskich,(w:) Kujawskie przyczynki do badań nad neolitem Kujaw,

Inowrocław, s. 33-76.

Kośko A. 1981, Udział południowo-wschodnioeuropejskich wzorców kulturowych w rozwoju niżowych społecznościach kultury pucharów lejkowatych, Poznań.

Hensel W., Wiślański T. (red.) 1979, Prahistoria ziem polskich, t. II, Neolit, Ossolineum.

Literatura uzupełniająca:

Papiernik P., Rybicka M. 2002, Anopol. Osada kultury pucharów lejkowatych na Pojezierzu Gostynińskim, Łódź,

Kobylińska U. 1980, Jamesa Sacketta koncepcja stylu w archeologii, APolski, t. 24, s. 413-430.

Kobylińska U., Kobyliński Z. 1982, Kierunki etnoarcheologicznego badania ceramiki: przegląd problematyki, KHKM, t. XXIX, s. 43-53.

Daszkiewicz M., Prinke D. 2001, Problem relacji tzw. ceramiki pasmowo-grzebykowej i kultury pucharów lejkowatych na podstawie źródeł z Kujaw, (w) Od neolityzacji do początków epoki brązu, Poznań, s. 121-129.

Grygiel R. 1976, Osady kultury ceramiki wstęgowej rytej w Brześciu Kujawskim koło Włocławka, Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi, ser. Arch., nr 23, s. 5-110

Kadrow S. 1991. Iwanowice, Stanowisko Babia Góra cz. I, Rozwój przestrzenny osady z wczesnego okresu epoki brązu, Kraków.

SIEWIARYN M. 2011, Z PEWNOŚCIĄ JAK DAWNIEJ, UTARTY TRADYCYJĄ, ISTNIAŁ PODZIAŁ ZAJĘĆ WEDŁUG PŁCI.. - KILKA UWAG O MIEJSCU ŹRÓDEŁ ARCHEOLOGICZNYCH W KONSTRUOWANIU OBRAZU STRUKTURY SPOŁECZNEJ W PRADZIEJACH (W:) OBRAZ STRUKTURY SPOŁECZNEJ W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ARCHEOLOGICZNYCH W PRADZIEJACH I ŚREDNIOWIECZU, s. 7-17, RZESZÓW.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej